

Kopija

VADOVĖLIO RECENZIJA

1. BENDRA INFORMACIJA APIE VADOVĖLĮ

Pavadinimas: «Шаг за шагом 6. Новый»

Autoriai: **Marytė Puzaitė, Loreta Šernienė.**

Ugdymo sritis/ dalykas: Rusų (užsienio) kalbos vadovėlis.

Klasė: 6-ieji kalbos mokymosi metai (10-11 klasė).

Leidykla: „Presvika“.

2. VADOVĖLIO TURINIO VERTINIMAS

2.1. VADOVĖLIO MEDŽIAGOS ATTIKTIS BENDROSIOMS PROGRAMOMS

Vadovėlis yra atnaujintas serijos «Шаг за шагом» tęsinys (6-oji dalis, 6-ieji kalbos mokymosi metai). Jis skirtas mokytis rusų kalbos kaip antrosios užsienio kalbos pagrindinės mokyklos 10 klasėje arba vidurinės mokyklos 11-je klasėje, priklausomai nuo to, kurioje kalėje mokiniai pradėjo mokytis antrosios užsienio kalbos (5-je arba 6-je)

Vadovėlio turinys atitinka pagrindinės mokyklos Bendrųjų užsienio kalbų programų reikalavimus (antroji užsienio kalba, 10-11 klasė), padeda įgyvendinti antrosios užsienio kalbos mokymosi tikslus ir uždavinius, įgyti reikiamas žinias ir įgūdžius, ugdyti numatomus bendruosius ir dalyko gebėjimus, o taip vertybines nuostatas.

Vadovėlio turinys suskirstytas į keturias temas. Dalyko turinys atrinktas atsižvelgiant į turinio apimtį, kurių privalu laikytis mokantis antrosios užsienio kalbos. Keturi vadovėlio «Шаг за шагом» temos – «Страны-соседи», «О русской культуре», «Страна и люди», «В мире масс-медиа» atitinka šias Bendrųjų programų leksines temas: 1) Kultūra, menas (muzika, dailė, literatūra, žymiausi kultūros atstovai); 2) Informaavimo priemonės (radijas, spauda, televizija); 3) Aplinkos apsauga (šalies flora ir fauna, klimatas, orai, dabarties ekologijos problemos ir kt.) 4) Kalbos ir gimtoji šalis (visuomeninis gyvenimas).

Vadovėlio turinys mokiniui yra aktualus ir susietas su jo gyvenimo aktualijomis, leidžiančiomis nustatyti sąryšį tarp asmeninės mokinio patirties ir mokomojo dalyko turinio. Vadovėlio turinys sudaro galimybes įgyti lingvistinių gebėjimų ir sociokultūrinių žinių apie studijuojamą kalbą ir šalį. Šiame vadovėlyje, kuris yra tęsinys vadovėlių serijos «Шаг за шагом», naujomis situacijomis ir nauja tematika turtinamas kalbos supratimas ir raiška, daugiausia dėmesio skiriant kalbos funkcionavimui kalbos šalies realijose, plėtojant asmeninę požiūrį bei gretinant studijuojamos kalbos šalies ir savosios kultūros vertybes. Pateikta vaizdinė ir tekstinė informacija kiekiu ir sudėtingumu atitinka Bendrosiose programose apibrėžtą turinio apimtį. Recenzuojamas vadovėlis padės mokiniams pasiekti Bendrosiose programose apibrėžtų ugdymo tikslų ir rezultatų, t.y. sudarys sąlygas asmenybei skleisti ir bręsti, pažinti kitas kultūras, bendrauti ir dalytis informacija su kitų kultūrų atstovais, plėsti lingvistinį akiratį ir formuoti bendrajai kalbos kultūrai, ugdyti asmeniui būtinus kultūrinius ir kalbinius komunikacijos gebėjimus.

2.2. VADOVĖLIO METODINĖ STRUKTŪRA

Kaip jau minėta, vadovėlio turinys suskirstytas į 4 temas. Kiekviena tema pradedama nuo gebėjimų įvardijimo, kuriuos įgis mokinys, remdamasis vadovėlyje pateikta tekstone, garsine ir vaizdine

Kopija tikra

Kopijos tikra

medžiaga. Baigęs mokyti pirmą temą „Šalys kaimynės“ mokinys gebės išreikšti įvairius ketinimus (intencijas), gebės nusakyti veiksmo vietą ir laiką, apimtį ir kiekį, nusakyti konkrečias datas; įsisavins gramatinės konstrukcijas, vartojamas studijuojamos temos rėmuose. Turinio požiūriu mokinys praplės sociokultūrinės žinias apie Lietuvos ir Rusijos geografiją, šių šalių klimatinės sąlygas.

Po antros temos „Apie rusų kultūrą“ medžiagos įsisavinimo mokinys gebės išreikšti priežastinius santykius, apibūdinti reiškinius, nusakyti tikslą, perteikti asmeninį požiūrį, išreikšti susižavėjimą arba nusivylimą. Sociokultūriniu požiūriu mokiniai pagilins žinias apie Rusijos ir Lietuvos kultūrą (muziejus, meno kūrinius, menininkus).

Trečia tema „Šalis ir žmonės“ ugdys šias kalbines mokinio kompetencijas: gebėjimus charakterizuoti žmones, išreikšti vertinimą, palyginti reiškinius. Šios kompetencijos ugdomos gilinant žinias apie valstybės simbolius, istorines asmenybes, žymius rusų mokslininkus.

Ketvirtoje temoje „Informacinių priemonių pasaulyje“ ugdomas gebėjimas pateikti ir išsiaiškinti reikiama informaciją, vertinti, apibūdinti reiškinius, o taip toliau ugdomos ankstesniuose skyriuose minėtos kalbinės kompetencijos. Plečiamos mokinių sociokultūrinės žinios apie masinių informacinių priemonių įvairovę ir jų ypatumus, gamtos apsaugą, Rusijos draustinius, gamtosaugines problemas.

Siekdamos, kad deklaruojami gebėjimai būtų išugdyti, vadovėlio autorės kiekvienoje temoje pateikia įvairias visų keturių komunikacinių – kalbėjimo, skaitymo, rašymo, klausymo – veiklų užduotis. Kiekvienos temos užduotys yra integralios, logiškai seka viena kitą ir tinkamai išsidėstę temos viduje.

Kalbėjimo užduotys skatina mokinį išreikšti savo nuomonę apie nagrinėjamos temos įvairius aspektus, ugdant mokinio gebėjimą kalbėti, susiejant turimas žinias su naujai įsisavinamomis. Mokiniai išsakyti nuomonę ir formuoti sakinius rusų kalba padeda pagalbinė medžiaga – gramatinės schemos, lentelės, kurios sukurtos ir pateiktos taip, kad palengvintų mokiniui konstruoti gramatiškai taisyklingą sakinių arba nurodytų, kokią gramatinę žodžio formą reikėtų vartoti konkrečioje kalbinėje situacijoje. Nauja leksika užduotyse įvedama palaipsniui, ją įtvirtinant po to einančiose užduotyse. Žinoma leksika siejama su naujai įsisavinama.

Dialoginio kalbėjimo užduotys vadovėlyje pateikiamos po individualaus kalbėjimo užduočių. Darbas poromis ugdo mokinio gebėjimą apsieisti nuomonėmis su pokalbio partneriu, susitarti poroje, arba realizuoti kitą komunikacinę intenciją.

Klausymo užduotys ugdo gebėjimą suprasti rusišką tekstą, pasakyti, apie ką kalbama tekste, analizuoti tekstą, atrenkant reikalingą informaciją arba surasti detales.

Skaitymo užduotys ugdo gebėjimą suprasti rašytinį tekstą, taikant globalųjį ir detalųjį teksto supratimą. Skaitymo užduotys ugdo ne tik mokinio gebėjimą suprasti tekstą, bet ir gebėjimą analizuoti informaciją, apibendrinti, išskirti svarbiausią informaciją, išskaidyti tekstą į sudedamąsias dalis. Skaitymo užduotys taip pat lavina kritinį mąstymą, gebėjimą vertinti ir interpretuoti informaciją.

Vadovėlyje pateikiami įvairūs tekstai: originalūs publicistiniai, reklaminiai, informaciniai tekstai, su kuriais mokiniai gali susidurti realiose komunikacinėse situacijose.

Rašymo užduotys formuoja gebėjimus kurti įvairių žanrų tekstus: paveikslo ar fotografijos apibūdinimas, rašinėlis duota tema ir kt. Rašymo gebėjimai formuojami remiantis tam tikrais modeliais, pagal kuriuos kuriamas tekstas. Tačiau pasigendama didesnio dėmesio rašinėlio/esė komponavimo mokymui, jų struktūrinių dalių – įvadas, dėstymas, užbaigimas – kūrimui ir perėjimui nuo vienos struktūrinės dalies prie kitos.

Vadovėlio užduočių formuluotės suprantamos ir tikslios. Užduotys pateikiamos jų sunkėjimo tvarka: nuo lengvesnių pakartojimo, išsakymo iki sudėtingesnių apibendrinimo, kūrimo užduočių. Įvairios vadovėlyje esančios gramatinės, struktūrinės, leksinės nuorodos palengvina mokiniui užduočių atlikimą.

Kopija tikra

Kopija tikra

Vadovėlio užduotyse iškeliamos problemos, pateikti klausimai skatina mokinius savarankiškai ieškoti atsakymų, tyrinėti ir mokytis, sudarytos galimybės interpretuoti ir vertinti informaciją, tinkamai perteikti įvairius pranešimus, kurti tekstus, rinktis problemų sprendimo būdus.

2.3. VADOVĖLIO MEDŽIAGOS TEKSTINĖ IR VAIZDINĖ KOKYBĖ

Vadovėlio tekstinės ir vaizdinės medžiagos kokybė yra labai gera. Teigiama yra tai, kad visi žodžiai yra sukirčiuoti, o tai lengvina nežinomų žodžių įsisavinimą. Tekstinė ir vaizdinė medžiaga savo kiekiu, proporcijomis yra įvairi ir originali.

Vadovėlis yra vizualiai patrauklus. Vadovėlio spalvinė gama leidžia struktūruoti pateikiamą medžiagą pagal pasirinktus kriterijus, išskirti svarbesnę informaciją, pagyvinti pateikiamą medžiagą. Vadovėlis gausiai iliustruotas asmeninėmis fotografijomis, originaliais piešiniais, schemomis, reprodukcijomis. Šios vaizdinės priemonės vadovėlyje pateiktos tikslingai, padeda atlikti užduotis, pateikia papildomą informaciją apie temą, kurios mokomasi.

Vadovėlis parašytas gera rusų kalba. Pagirtini tokie tekstai, kurie teikia naujos informacijos, atspindi Rusijos ir Lietuvos realijų skirtumus, susiję su šiuolaikinio jaunimo interesais, pažintiniu požiūriu yra originalūs, emocionaliai jaudinantys.

2.4. VADOVĖLIO MEDŽIAGOS TINKAMUMAS VERTYBINĖMS NUOSTATOMS UGDYTI

Vadovėlyje pateikiama medžiaga yra nešališka lyties, amžiaus grupių, gebėjimų, socialinės padėties, rasės, etninės priklausomybės ir įsitikinimų atžvilgiu. Vadovėlio medžiaga skatina sveiką gyvenseną, draugiškus žmonių ryšius, pagarbą kito nuomonei, dialogo tarp žmonių kūrimą. Kadangi vadovėlis skirtas užsienio klabos mokymuisi, vadovėlyje gausu kitos šalies realijas atspindinčių tekstų. Lietuvos ir Rusijos kultūrinių realijų skirtumai pateikiami korektiškai, išryškinamas kiekvienos tautos kultūros savitumus. Toks vadovėlio autorių profesionalumas, pateikiant kultūrinę medžiagą, ugdo mokinių tarpkultūrinės komunikacijos gebėjimus, padeda užkirsti kelią galimiems tarpkultūriniais nesusipratimams, mokiniui susidūrus su svetima kultūra.

Taigi, vadovėlio užduočių pobūdis atitinka komunikacinės kalbos mokymosi krypties nuostatas, leidžia integruotai ugdyti sociokultūrinę, sociolingvistinę, lingvistinę, diskurso, socialinę subkompetencijas.

IŠVADA

Marytės Puzaitės ir Loretos Šernienės vadovėlis «Илар за маром 6. Новый» atitinka tokio pobūdžio vadovėliams keliamus reikalavimus, nurodytus Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių turinio vertinimo tvarkos aprašo 6 punkte (Patvirtinta Ugdymo plėtotės centro direktoriaus 2012 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. VK-14) ir gali būti naudojamas mokytis rusų kalbos kaip antrosios užsienio kalbos bendrojo ugdymo pagrindinėje ir/arba vidurinėje mokykloje.

Vadovėlis išsiskiria iš kitų vadovėlių itin gerai įgyvendintu komunikaciniu mokymo metodu, šiuolaikiška ir patrauklia metodika, o taip pat modernia vadovėlio koncepcija. Vadovėlyje pateikta medžiaga atitinka šio amžiaus grupės mokinių kalbinio suvokimo aprėptis. Vadovėlio medžiaga yra paranki siekti Bendrosiose programose apibrėžtų pasiekimų. Vadovėlio metodinė sąranga skatina mokinių motyvaciją bei padeda mokytis.

Doc. dr. Linas Selmistraitis
Lietuvos edukologijos universitetas

2013 m. liepos 2 d.

Kopija tikra
Direktorė
Violeta Bilaišytė
2013-08-13

Kopija tikra
Administracijos sekretorė
Jovita Avilžienienė
2013-07-02

